

Co znají z dějin a netradiční zkoušení maturantů našeho gymnázia

Zavřené dveře budovy gymnázia. Uvnitř školy smutné ticho. Zvonění nemá komu ohlašovat začátek a konec vyučovací hodiny. Chodbami neproudí davy menších i dospělých studentů. Je velká přestávka a před kantýnou se neklíká dlouhý had všech žíznivých a vyhládlých děvčat a chlapců. I naše gymnázium je zavřeno jako všechny školy v zemi. Důvod je jasný: KORONAVIR. Nastalo dlouhé náročné období pro studenty i jejich učitele. Výuka on – line. Studenti čtvrtých ročníků a oktáv pracují a komunikují se svými vyučujícími několik hodin denně. Maturita se blíží. Nic není jako dřív. Obavy, kdy a jakou formou proběhnou maturitní zkoušky a přijímací zkoušky na vysokou školu. Povinnosti narůstají. Na studenty se valí úkoly. Samostudium. Práce na projektech. Psaní slohových prací. Nekonečné množství matematických příkladů. A opět samostudium. Ze studenta se pomalu stává vystresovaný človíček. Stihnu, nestihnu dnes několik prací vytvořit a učiteli odeslat? Rozumím novému učivu dobře? Stihnu uzavřít závěrečnou klasifikaci za 4. ročník?

I ti žáci darebáci ve 14.století žili veselejší studentský život, třebaže často trpěli zimou a nebyli vždy sytí. Studentský život klasikové popisují jako radostné veselé období v životě mladého člověka. Dnešní maturanti zrovna veselé období neprožívají.

Platí pravidlo, že učitelem se pedagog stává po letech zkušeností. Platí pravidlo pedagogického optimismu. Znamená to, že od žáků vyžadují vědomosti, o kterých vím, že znají, že jsem je naučila...Historie je nádherná věda a je důležité, aby studenti zvládli logicky historicky myslet, chápat, spojovat a odvozovat dějinné události. A tak jsem se rozhodla

k netradičnímu shrnutí probraného učiva způsobem, kterým studenti prokáží historické vědomosti a současně i své stylistické a jazykové schopnosti. V době svého „domácího vězení“ mi napíší a pošlou dvě dějepisné práce. První prací je esej na téma, které si vybrali z dvaceti zadání z období moderních dějin 20.století. Druhá práce je založená na vlastním uvážení. Jedná se o vnitřní monolog jakékoliv historické postavy. A tak ke mně promlouvají panovníci, politici, umělci, obyčejní vojáci. Jsem překvapena rychlostí, s jakou studenti píší a posílají své práce ... Samozřejmě každou slovně ohodnotím a oklasifikuji. Odměnou mi je poděkování studentů s přáním hezkých dnů a pevného zdraví.

S radostí čtu historické práce studentů. Pomáhají mi překonávat dlouhé dny samoty, pomáhají mi překonávat stesk po usměvavých tvářích ve školních lavicích...

S radostí čtu historické práce studentů. Jsou to skvělé práce a já jsem na své studenty pyšná!

A tak vám nabízím k přečtení některé z nich...

Blanka Dvořáčková

Na boží zásah bylo pozdě...

Vzpomínám si na to, jak lidé uhýbali pohledem, jak brali děcka do náručí a kvapně za sebou zavírali dveře, když jsem poprvé do vsi vkročil. Já jen ale potvrdil to, co už všichni dávno věděli.

Černá smrt jim šlapala na paty. Skřípala spáry po dveřích, které pro ni byly jak z papíru, ani zabouchnuté okenice ji nezastavily.

Ve vedlejší městi mor propukl před dvěma týdny a byla to jen

otázka času, kdy uslyším o horečkách, odporně páchnoucích hnisavých vředech a opuchlých tvářích ubožáků z vedlejších dědin.

Mistr nás z Prahy vyslal devět, třebaže věděl, že naše pomoc nebude stačit. Všichni jsme věděli, že nás, medicusů, spasitelů lidských životů bude málo! Lidé umírali příliš rychle, nemoc byla příliš podlá.

Rozezněl se zvon. Já vztáhl ruku ke krku a stiskl v prstech stříbrný kříž, ale spíš jen ze zvyku. **Na boží zásah už je pozdě. Modlí se král, modlí se pán, modlí se kmán. I chudák, ten nejposlednější z posledních, chce žít!** Zvony odbijí ještě dvakrát, možná třikrát, a pak přestanou bít docela...Bude až příliš mrtvých na to, aby zvoník každého provázel k nebeské bráně.

Bude až příliš mrtvých na bohoslužby, na pohřby, na loučení.

Můj pane, na boží zásah už je pozdě.

Ale já věděl, jak se dá nákaze zamezit. Mistr tvrdil, že mé praktiky jsou sadistické. A já s ním nemohl nesouhlasit. Čechy ale čeká tuhá zima. Pokud nezakročíme tvrdě, nikdo se jara nedožije .

A tak tu teď stojím na zasněžené návsi a hledím škvírou mezi prkny do domu zesnulého. Přikrytý bílým plátnem leží na posteli, u něho klečíc pláče jeho žena a dcery. Nemají tušení o osudu, který je čeká – o osudu stejně žalostném, snad o něco rychlejším a méně bolestivém.

A když zatloukám poslední hřebík na dveřích, začne se ozývat první křik. Raději ustoupím, ale zrak neodvracím.

Na návsi jsem sám. Nikdo sousedům neběží na pomoc. Všichni vědí, že některým už není pomoci a nezbývá jim nic jiného než se modlit, aby právě oni nebyli těmi dalšími, dalšími na řadě...

Oni ještě nevědí, že na boží zásah je už pozdě.

Nikdo ze sousedů se neodvažuje jít proti morovému doktorovi.

A tak na návsi stojím sám, v kulatých sklech se mi odráží plameny a bezděčně se dotýkám drobného kříže. **Vím, že na boží zásah je už pozdě.**

Karolína Hrubá, studentka oktávy
Jiráskova gymnázia v Náchodě

a Blanka Dvořáčková

Zadání č. 13:

Proč je důležité znát moderní dějiny(?)

Kdo nezná svou minulost, je odsouzen ji opakovat

– George Santayana

S touto otázkou se, bohužel, v poslední době setkáváme čím dál tím častěji a to nejen ve školních lavicích. Většina průzkumů, týkajících se přehledu lidí o moderní historii dopadá katastrofálně a většině lidí (alespoň v mém okolí) to přijde naprosto normální. *Vždyť jsou to jenom data, která si každý může najít a v běžném životě to nikdo z nich nepotřebuje.* Lidově řečeno *na první dobrou* by to tvrzení dokonce mohlo znít logicky, ale při bližším pohledu se ukazuje, že každé slovo té úvahy je špatně.

Předně nelze říct, že by se v historii jednalo pouze o data. Jde především o souvislosti, které často unikají i těm několika „vyvoleným“, kteří si ze základní školy odnesli poznatek, že by jim, jako Čechům, rok 1989 nejspíš měl něco říkat. Celé dějiny se totiž v zásadě točí kolem třetího Newtonova zákona: *zákona akce a reakce*. To je první věc,

kteřou bychom si měli z hodin dějepisu všichni odnést, a ne každému se to povede, což je zásadní chyba, protože tento poznatek s sebou nese ještě jedno důležité uvědomění – totiž že tato poučka funguje vždy. Pro činy států i jednotlivců od posledního zemědělce po vrcholné politiky. Dříve, nebo později, ale nakonec vždy. V životě se prostě na agresí se obvykle odpovídá jinou agresí a za každý zločin přichází trest.

Pak je tu další věc. Historie se opakuje. Lidé stále a stále dělají jedny a ty samé chyby. Vždy se zas a znovu najde někdo, kdo vytvoří obrovskou říši, která se po jeho smrti rozpadne, protože některý z jeho nástupců není dostatečně schopný, aby ji udržel – počínaje ve Velkou Makedonií, přes Rakousko-Uherskou monarchii a konče Sovětským svazem. A jak by asi dopadla druhá světová válka, kdyby Adolf Hitler byl býval dával na základní škole alespoň trochu pozor, když se mluvilo o Napoleonských válkách (alespoň při části o Ruském tažení)?

Takových příkladů bychom našli desítky, možná spíš stovky.

A právě *proto* se vyplatí znát jak historii jako takovou, tak (a především) moderní dějiny. Máme před sebou totiž nelehký úkol nezopakovat chyby, které se staly jednu, nebo dvě generace před námi.

Poměrně často je to aktuální například ve chvíli, kdy vyrážíme, coby voliči, k urnám s hlasovacími lístky. Kdyby si totiž každý nejprve něco přečetl o Miladě Horákové, pracovních táborech, nebo úplně jednoduše shlédl Havlovu Audienci a pak až se rozmýšlel, jestli svůj hlas věnuje té, či oné extrémně levicové straně, kdyby si každý „fanoušek“ extrémní pravice něco málo zjistil o koncentračních táborech a zajel se podívat třeba do Terezína a kdyby si každý, kdo tleská některým politickým momentkám této republiky nejprve připomněl, v co se vždycky zas a znovu změní neomezená vláda jedné strany, měli bychom nejspíš všichni mnohem lepší život...

Vnitřní monolog-Alois Rašín

Jsem zásadový člověk, smýšlím pravicově, má smysl zasahovat do ekonomiky? Vždyť je přece dokázáno, že trh si své problémy vyřeší sám. Když budeme preferovat volný trh a podnikání, čeká nás bohatství. Jenže máme velký problém. Kvůli válce se nacházíme ve velké krizi. Nemáme vlastní měnu, souží nás obrovská inflace. Opravdu si trh poradí s extrémní situací sám? Od toho je na světě stát. Aby ve skutečně krizové chvíli zasáhl. Volný trh je super, ale všechno má své hranice a těžká doba si žádá odvážné činy.

Jenže jak naši krizi vyřešit? Je těžké být ministrem financí v první vládě historie Československa. Mám to, ale musím postupovat promyšleně. Nejprve v noci z 25. února uzavřu hranice a okolkuji veškeré rakousko-uherské bankovky na našem území. Tu následně vyměním za novou českou měnu a máme rázem jeden problém vyřešen.

Jenže co prokletá inflace? Vytvořit vlastní měnu bylo lehké jako facka, ale tohle je skutečný oříšek. Je hodně hodin a já potřebuji ve svém věku hlavně odpočívat. Co to tady plácáš ,ty jezevče jeden mazaný? Jsem přece ministr financí a chci, aby na se o mně budoucí generace učili. Nebudu sedět na zadku.

Zabavit při okolkování peníze jako povinnou půjčku, to nemůžu. To je neproveditelné, lidé by mě roznesli na kopytech. Aloisi, pro dobro republiky musíš umět riskovat. Nejsi žádný populist. Občané nebudou nadšení, ale ty budeš mít dobrý pocit ze správné věci. O to jde, abychom se jednou z krize dostali. Jiná řešení neexistují.

Už zbývá měnovou reformu vyhlásit. Musím občanům vysvětlit, co uděláme a z jakého důvodu. Debatovat, zajímat se o život lidí, napravovat systémové chyby a objasňovat své pracovní kroky. To by měl správný politik dělat.

Proč je důležité učit o holocaustu?

Termín „holocaust“ (řečtina) označuje v Bibli *zápalnou oběť*. Elie Wiesel, židovský prozaik, dramatik, filozof a také nositel Nobelovy ceny míru, poprvé použil toto slovo v přeneseném smyslu „*zničení ohněm*“ a tímto označením odkazuje právě na systematické hromadné vyvražďování Židů, což tedy můžeme nazvat genocidou.

S celou událostí jistě souvisí i termín antisemitismus, jehož význam je definován jako nepřátelství a předpojatost vůči Židům. Většina z nás si v souvislosti s tímto slovem vybaví novodobé dějiny, tedy hroznivé události za 2. světové války, jejichž hlavním aktérem byl Adolf Hitler. Antisemitismus je však doložen už ze středověku. A to hlavně kvůli všeobecně známému podnikavému duchu Židů, kdy si od nich lidé půjčovali peníze, avšak když jim nebyli schopni nebo nechtěli dluh splatit, jednoduše se Židů zbavili (např. je hodili do studny). Antisemitismus tedy trvá od pradávna. Pod taktovkou Hitlera vyvrcholil do hrůzné podoby. Avšak antisemitismus trvá stále. I nyní se můžeme setkat s nenávistí vůči Židům. Takovou skutečnost asi moc neovlivníme. Ale nemůžeme už nikdy dopustit, aby se nenávist zvrhla v tak strašnou genocidu, jako byl právě holocaust! Proto je potřeba, aby lidé na tuto událost nezapomněli a aby byla předávána dál, dalším generacím. Mladá generace je naše budoucnost! Na ní bude záležet, zda se historie bude opakovat či nikoliv.

Proto je třeba, aby se o holocaustu učilo na školách. Holocaust je součástí válečné tematiky. Je tedy především náplní dějepisu a literatury. Jedná se však o kontroverznější téma, jelikož došlo k pokusu o vyvražďování celého národa. U mladších žáků se dá namítnout, že není vhodným tématem, protože se zde mluví o tématu smrti a navíc ještě k tomu za totálně nehumánních podmínek a skutečností. Dnešní společnost je často toho názoru, že by se dětem mělo od břemene smrti ulehčit.

Takový přístup by jim však mohl spíše přitížit. Smrt totiž neodmyslitelně patří do našich životů, i když je to pro nás stále velmi nelehká skutečnost. Smrt ale může také posloužit jako varování. Když je totiž v nějaké situaci náš život ohrožen, poučíme se z toho, protože chceme, aby se to už nikdy neopakovalo.

Holocaust je také názorným příkladem, jak velkou sílu má moc. Jak velké riziko se může objevit, když svůj demokratický stát vložíme do špatných rukou. Téma holocaustu tedy zasahuje i do mnoha dalších předmětů, jako jsou např. společenské vědy, zeměpis, atd. Je nutné naučit studenty a žáky k odpovědnosti a povinnostem, které vůči svému státu mají. Ověřovat si informace a zajímat se o veřejné dění. Aby, až jednou budou občanské povinnosti na nich, se zachovali zodpovědně a správně.

Je důležité, aby studentům a žákům byly sdělovány pravdivé a podložené informace, z úst vzdělaných a rozumných lidí. A to právě ve škole. Z úst učitelů. V dnešní době, kdy nás obklopují často mylné a matoucí informace medií a zpráv na internetu, není složité si vytvořit špatný obrázek o skutečnosti. Protože i nyní, ač se to zdá vzhledem k množství podložených materiálů a svědectví nemožné, existují lidé, kteří holocaust popírají! A to si uvědomme, že od samotného konce 2. světové války uběhlo pouhých 75 let.

My, kteří jsme holocaust nezažili, nebudeme nikdy schopni zcela pochopit a poznat pocity, myšlení a hrůzy, které oběti prožívali každý den. Je však velmi důležité tuto dobu uchovat v povědomí lidí a poučit se z ní. Už nikdy se nesmí nic podobného opakovat.

A. Regnerová 4.B